STJÓRNARTÍÐINDI B 99 – 1995

20. október 1995 1395 Nr. 560

REGLUGERÐ

um löggiltar iðngreinar, námssamninga, sveinspróf og meistararéttindi.

1. KAFLI
Gildissvið.

1. gr.

Reglugerð þessi fjallar um löggiltar iðngreinar og starfsþjálfun, gerð námssamninga, skipulag og framkvæmd iðnnáms skv. samningi, réttindi og skyldur iðnnema, sveinspróf og meistararéttindi.

Um aðra þætti iðnnáms vísast til reglugerðar um framhaldsskóla nr. 105/1990 með áorðnum breytingum.

2. KAFLI
Löggiltar iðngreinar.

2. gr.

Löggiltum iðngreinum er skipað í iðngreinaflokka sem hér segir:

Bíliðngreinar
bifreiðasmíði
bifvélavirkjun
bílamálun
Bókiðngreinar (grafísk fög)
bókband
prentsmíð
prentun
Bygginga- og tréiðngreinar
húsasmíði
húsgagnabólstrun
húsgagnasmíði
málaraiðn
múraraiðn
pípulagnir
skrúðgarðyrkja
veggfóðrun
Fata-, skinna- og leðuriðngreinar
feldskurður
kjólasaumur
klæðskurður karla
klæðskurður kvenna
reiðtygja- og aktygjasmíði
skósmíðaiðn:
  skósmíði
  skóviðgerð
Matvælaiðngreinar
bakaraiðn
framreiðsluiðn
kjötiðn
kökugerð
matreiðsla
Málmiðngreinar
blikksmíði
flugvélavirkjun
járnsmíði
málmsteypa
rennismíði
skipa- og bátasmíði
stálsmíði:
  stálskipasmíði
  stálvirkjasmíði
  rafsuða, sérgrein
vélsmíði:
  iðnvélavirkjun
  aflvélar
  frystivélar
  loft- og vökvastýringar
Rafiðngreinar
rafeindavirkjun
rafveituvirkjun
rafvélavirkjun
rafvirkjun
símsmíði
úrsmíði
Snyrtigreinar
hársnyrtiiðn
snyrtifræði
Fámennar iðngreinar
listgreinar:
  glerslípun og speglagerð
  gull- og silfursmíði
  leirkerasmíði
  leturgröftur
  myndskurður
  steinsmíði
  tágariðun
aðrar iðngreinar:
  beykisiðn
  eirsmíði
  hattasaumur
  hljóðfærasmíði
  mótasmíði
  reiða- og seglasaumur

Gutenberg

sútaraiðn	netagerð
vagnasmíði	ljósmyndun:
Iðngreinar sem ekki er skipað	almenn ljósmyndun
í framangreinda flokka eru:	persónuljósmyndun
mjólkuriðn	tannsmíði

Eigi er skylt að halda uppi stöðugri kennslu í iðngreinum í flokki fámennra iðngreina.

Því aðeins er heimilt að taka nema til náms í eftirtöldum greinum að menntamálaráðuneytið leyfi að gerður sé námssamningur og ákveði námstíma hverju sinni: Flugvélavirkjun, glerslípun og speglagerð, leirkerasmíði, myndskurði, steinsmíði, tágariðun, beykisiðn, eirsmíði, hattasaum, reiða- og seglasaum, sútaraiðn og vagnasmíði.

Í eftirtöldum iðngreinum eru í gildi sérreglur um námsfyrirkomulag sem geta skal um í námssamningi: Málmsteypu, úrsmíði, mótasmíði og mjólkuriðn.

3. gr.

Kveðið skal á um námstíma iðnnáms í námskrá. Námstímanum er skipt samkvæmt námskrá í nám í skóla og starfsnám í atvinnulífinu sem fram fer skv. námssamningi eða samningi um starfsþjálfun á vegum skóla.

Meistari og iðnfyrirtæki skulu láta nemendur sína ganga í framhaldsskóla jöfnum höndum á námstímanum.

4. gr.

Komi til álita að starfsgrein, sem ekki er talin upp í 2. gr. í þessari reglugerð, verði löggilt iðngrein skulu hlutaðeigendur sem starfsgreinina stunda senda ráðuneytinu beiðni þar um og leggja jafnframt fyrir það tillögur um nafn iðngreinarinnar, starfssvið, námstíma og kunnáttu- og prófkröfur.

Ráðuneytið leitar umsagnar iðnfræðsluráðs um erindið.

Fallist ráðuneytið á að löggilda greinina breytir það þessari reglugerð til samræmis og setur reglur um veitingu starfsréttinda í hinni nýju iðngrein. Samsvarandi vinnubrögð skal viðhafa þegar eldri iðngreinum er skipt eða þær eru sameinaðar, svo og þegar sérgreinar eru stofnaðar, þ.e. þegar sérsvið iðngreinar er viðurkennt.

5. gr.

Menntamálaráðuneytið getur viðurkennt iðnmenntun sem aflað er erlendis gegn framvísun prófvottorðs og veitt starfsleyfi hér á landi án þess að viðkomandi gangi undir sveinspróf, enda séu kröfur til námsins sambærilegar við þær sem gerðar eru til viðkomandi starfsréttinda hér á landi. Einnig er heimilt að leyfa einstaklingi með starfsmenntapróf erlendis frá að sanna kunnáttu sína með sveinsprófi ef erfitt reynist að fá fram nægilega örugg gögn.

Einnig getur ráðuneytið veitt manni heimild til tiltekinna starfa sem hann hefur hlotið menntun til, þótt þau teljist til starfssviðs löggiltrar iðngreinar, sé iðngreinin svo lítið stunduð hér á landi að skortur sé á verkkunnáttu og þekkingu til viðkomandi starfa.

Áður en menntamálaráðuneytið veitir starfsleyfi skal það leita álits fræðslunefndar viðkomandi iðngreinaflokks.

3. KAFLI
Gerð iðnnáms- og starfsþjálfunarsamninga.

6. gr.

Þegar meistari eða iðnfyrirtæki tekur iðnnema skal gera um það iðnnámssamning í samræmi við 24. gr. laga um framhaldsskóla og ákvæði reglugerðar þessarar. Iðnnemar, sem lokið hafa grunndeild eða framhaldsdeild iðnfræðsluskóla og þurfa að fá verknám í atvinnulífinu undir sveinspróf, gera sams konar samning.

7. gr.

Enginn má gera iðnnámssamning yngri en 16 ára sbr. 41. gr. laga nr. 53/1966 um vernd barna og ungmenna. Í iðngreinum þar sem vinnuhættir, vinnuskilyrði, vinnutími eða önnur atriði gera slíkt nauðsynlegt getur menntamálaráðuneytið áskilið hærra aldursmark eða ef önnur lög kveða svo á um. Menntamálaráðuneytinu er heimilt að gera próf af verknámsbraut að skilyrði fyrir því að iðnnámssamningur sé gerður ef fyrir liggur samþykki um slíkt frá aðilum vinnumarkaðarins í iðngreininni.

8. gr.

Meistari eða iðnfyrirtæki sem óskar heimildar til að taka iðnnema skal senda skriflega umsókn til menntamálaráðuneytisins ásamt þeim gögnum sem áskilin eru á hverjum tíma.

Menntamálaráðuneytið skal að lokinni athugun gefa út heimild til iðnmeistara sem það telur hæfan til að taka iðnnema. Skal þar skilgreint hversu marga iðnnema viðkomandi megi hafa í námi á sama tíma og á sama námsári. Á sama hátt skal iðnfyrirtæki, sem hefur iðnmeistara í þjónustu sinni, veitt heimild til að taka iðnnema.

Meistari eða iðnfyrirtæki getur ekki tekið iðnnema til reynslu fyrr en að fenginni heimild.

Heimild til að taka iðnnema gildir að hámarki í 5 ár og skal þá sótt um að nýju.

Menntamálaráðuneytið getur fellt heimild til að taka iðnnema fyrirvaralaust úr gildi ef það telur brostnar forsendur þær sem um ræðir í þessari grein.

Ráðuneytið getur sett sérstakar reglur um heimild til nematöku fyrir einstakar iðngreinar í samráði við fræðslunefnd viðkomandi iðngreinaflokks.

9. gr.

Óski meistari eða iðnfyrirtæki að gera iðnnámssamning í sérgrein innan löggiltrar iðngreinar getur menntamálaráðuneytið heimilað staðfestingu slíks samnings ef fyrir liggur álit fræðslunefndar iðngreinarinnar um að eðli sérgreinarinnar leyfi sjálfstætt nám og próftöku og nefndin mælir með að slíkt sérnám eigi sér stað.

Menntamálaráðuneytið ákveður, að fengnum tillögum fræðslunefndar, lengd námstíma.

10. gr.

Til að meistari eða iðnfyrirtæki fái heimild til iðnnematöku skal uppfylla eftirtalin skilyrði:

1. Meistari skal hafa fullgild meistararéttindi samkvæmt iðnaðarlögum nr. 42/1978 og/eða hafa staðist meistarapróf í þeirri iðngrein sem hann hyggst kenna. Á sama hátt skal iðnfyrirtæki hafa meistara í þjónustu sinni með þau réttindi er að framan greinir.
2. Meistari og/eða iðnfyrirtæki skal hafa með höndum nægilega fjölþætt verkefni í iðn sinni til að geta látið í té fullnægjandi kennslu samkvæmt námsreglum iðngreinarinnar eða að mati fræðslunefndar séu slíkar reglur ekki fyrir hendi.
3. Ef iðnfyrirtæki eða meistari hefur ekki nægilega fjölþætt verkefni svo að unnt sé að kenna iðnina fullkomlega getur menntamálaráðuneytið, samkvæmt tillögu fræðslunefndar, heimilað frávik þannig að iðnnemi hljóti þjálfun að hluta hjá öðru iðnfyrirtæki eða meistara. Geta skal slíks fráviks í samningi og leggja fram með námssamningi samþykki allra aðila um hvernig iðnnemi fái þjálfun hjá hvorum meistara. Hið sama gildir ef í ljós kemur á samningstíma að iðnnemi fær ekki að kynnast öllum verkþáttum iðngreinarinnar.
4. Meistari og/eða iðnfyrirtæki skal hafa yfir að ráða vinnustað eða verkstæði með fullnægjandi aðstöðu ásamt vélum, tækjum, áhöldum og búnaði sem iðngreinin útheimtir.

11. gr.

Iðnfulltrúi leiðbeinir um gerð námssamninga sbr. 12. gr. reglugerðar nr. 105/1990 um framhaldsskóla, staðfestir þá og sér um að þeir séu sendir menntamálaráðuneytinu til skráningar. Námstími telst frá því að námssamningur, sem staðfestingu hlýtur, er dagsettur, enda hafi iðnnemi þá byrjað nám sitt. Tilgreina skal áætluð námslok í samningi.

12. gr.

Menntamálaráðuneytið leggur til eyðublöð undir námssamninginn og ræður gerð hans og eru námssamningar gerðir á önnur eyðublöð ógildir.

Námssamning skal senda menntamálaráðuneytinu eða iðnfulltrúa til staðfestingar innan eins mánaðar frá dagsetningu og er við áritun menntamálaráðuneytis eða iðnfulltrúa heimilt að breyta byrjunartíma námsins ef samningur berst eigi innan þess tíma.

13. gr.

Í iðngreinum þar sem 3/4 hlutar iðnnáms eða meira fara fram í iðnfræðsluskóla og nemendur þurfa einungis að fá 12 mánaða eða skemmri starfsþjálfun, getur menntamálaráðuneytið veitt iðnfræðsluskólum heimild til að gera samning við meistara/iðnfyrirtæki um að taka að sér ákveðna starfsþjálfun iðnnema. Samningur þessi skal staðfestur af iðnfulltrúa. Samningurinn skal vera í samræmi við iðnnámssamning skv. 6. gr. þessarar reglugerðar eftir því sem við á. Þessa nema skráir skóli til sveinsprófs.

Fyrstu 6 mánuðir námstíma samkvæmt iðnnámssamningi skoðast sem reynslutími. Menntamálaráðuneytið getur ákveðið skemmri reynslutíma að fengnum tillögum fræðslunefnda viðkomandi greina. Hvenær sem er á reynslutímanum getur hvor samningsaðila um sig slitið námssamningi án þess að tilgreina ástæður.

14. gr.

Við gerð námssamnings skal meta til styttingar á námstíma iðnnema það nám sem hann hefur lokið áður en samningurinn er gerður og fellur inn í iðnnámið. Þá er heimilt að meta starfsreynslu sem iðnnemi hefur sannanlega aflað sér í iðngrein þeirri sem hann hyggst leggja stund á ef meistari metur kunnáttu og hæfni nema gefa tilefni til þess.

Við ákvörðun um styttingu á verklegum námstíma skal miðað við matsreglur fræðslunefndar sem hlotið hafa samþykki menntamálaráðuneytisins.

Menntamálaráðuneytið skal gefa út leiðbeiningar um styttingarreglur á námstíma. Um ágreining sem upp kann að koma varðandi styttingu á námstíma skal menntamálaráðuneytið úrskurða að fengnu áliti viðkomandi fræðslunefndar.

15. gr.

Hafi iðnnemi áður stundað nám hjá öðrum meistara í sömu iðngrein, en slitið námssamningi við hann á löglegan hátt, skal sá tími er hann vann hjá honum dragast frá fullum námstíma hjá hinum síðari.

16. gr.

Uppfylli meistari eða iðnfyrirtæki ekki lengur ákvæði 10. greinar þessarar reglugerðar þá ber meistara/iðnfyrirtæki að sjá nema fyrir öðrum hæfum lærimeistara í iðninni.

Meistari eða iðnfyrirtæki skal þegar tilkynna menntamálaráðuneytinu meistaraskipti sem skráir þau á samninginn.

17. gr.

Hafi meistari eða iðnfyrirtæki rofið námssamning tvisvar, vanrækt kennslu eða brotið á annan hátt gegn lögum og reglugerðum um framhaldsskóla í verulegum atriðum er menntamálaráðuneytinu heimilt að svipta hlutaðeigandi, tímabundið eða að fullu, rétti til að hafa iðnnema.

Úrskurð menntamálaráðuneytis má þó bera undir dómstóla, enda sé það gert innan 30 daga frá því að úrskurðurinn var birtur aðilum.

18. gr.

Meistari eða iðnfyrirtæki getur slitið námssamningi:

a) ef iðnnemi vanrækir nám sitt, verklegt eða bóklegt, eða gerir sig sekan um brot gegn öðrum samningsskyldum sínum,
b) ef iðnnemi hefur, að áliti trúnaðarlæknis, ekki heilsu til að stunda iðnina.

Iðnnemi getur slitið námssamningi:

c) ef komið er ósæmilega fram við hann á vinnustað,
d) ef meistari eða iðnfyrirtæki brýtur samningsskyldur sínar,
e) ef meistari eða iðnfyrirtæki verður gjaldþrota eða hættir að reka iðn sína af öðrum ástæðum,
f) verði iðnnemi sakir sjúkleika eða af öðrum orsökum óhæfur til að starfa að iðninni eða hættulegt er fyrir líf hans eða heilsu að stunda iðnina að áliti trúnaðarlæknis.

Ef svo er ástatt, sem greinir í stafliðum a, c og d, en meistari eða iðnnemi slíta ekki námssamningi, getur iðnfulltrúi slitið samningi að undangenginni rannsókn. Skjóta má þeirri ákvörðun iðnfulltrúa til menntamálaráðuneytisins.

Aðilum er heimilt að slíta námssamningi ef þeir koma sér saman um það. Þegar námssamningi er slitið skal það jafnan tilkynnt iðnfulltrúa.

Iðnnemi á rétt á skaðabótum ef námssamningi er slitið af þeim sökum sem greinir í stafliðum c-e.

Ágreining milli iðnnema og meistara eða iðnfyrirtækis út af námssamningi skal leggja í gerð nema aðilar komi sér saman um annað.

Í gerðardómi skal sitja sýslumaður eða bæjarfógeti (borgarfógeti) í því umdæmi þar sem námið er stundað, og er hann oddviti gerðardómsins, og tveir menn aðrir, einn tilnefndur af hvorum málsaðila.

19. gr.

Menntamálaráðuneytið skal halda skrá um þá námssamninga sem í gildi eru á hverjum tíma og eiga iðnaðarmenn og aðrir rétt á að fá upplýsingar um þá ef óskað er.

Menntamálaráðuneytið skal senda upplýsingar reglulega til viðkomandi skóla um hverjir hafi tilgreint skólann í námssamningi.

4. KAFLI
Réttindi og skyldur samningsaðila.

20. gr.

Meistari eða iðnfyrirtæki skal veita iðnnema sínum kennslu í iðngreininni og sjá svo um að hann hafi að námstíma loknum hlotið hæfilega þjálfun í öllum störfum er iðngreinin tekur til og hafi tileinkað sér meðferð, hirðingu og beitingu þeirra áhalda og tækja sem notuð eru í iðngreininni. Þetta skal staðfest með færslu vinnubókar.

21. gr.

Iðnnemi skal færa vinnubók reglulega yfir verknám og verkþjálfun í atvinnulífinu og skal hún staðfest af meistara eða fulltrúa hans.

[Menntamálaráðuneytið annast hönnun og útgáfu vinnubóka í samræmi við námskrá og að fengnum tillögum iðnfræðsluráðs og fræðslunefnda. Ákvæði um vinnubók og færslu hennar skal tilgreina í námskrá. Iðnnemi skal framvísa vinnubók í mars og október ár hvert til iðnfulltrúa í því umdæmi sem iðnnemi er á námssamningi. Iðnfulltrúi skal fara yfir

vinnubókina og ganga úr skugga um að störf iðnnemans séu í samræmi við námskrá og verkþætti skv. vinnubók. Ef misbrestur reynist á færslu vinnubókar eða störf iðnnemans eru ekki í samræmi við námskrá hlutast hann til um að úr verði bætt.][1)]

Menntamálaráðuneytinu er heimilt að setja sérstakar reglur um eftirlit með verklegu námi á vinnustöðum í einstökum greinum ef iðnfræðsluráð eða fræðslunefnd mælir með því.

1) R. nr. 157/1992.

22. gr.

Um kaup og kjör og orlof iðnnema skal fara skv. kjarasamningum eftir því sem við á í hverri starfsgrein og lagaákvæðum þar um.

Reikna skal með í námstíma fjarveru vegna slysa og veikinda allt að 6 mánuði á samningstímanum miðað við fjögurra ára námssamning og hlutfallslega styttri tíma í skemmra námi. Hið sama gildir um barnsburðarleyfi.

Vari fjarvera iðnnema frá námi vegna slysa, veikinda eða barnsburðarleyfis lengur en 6 mánuði samtals framlengist námstími sem þeim tíma nemur sem er umfram 6 mánaða fjarveru.

23. gr.

Dagvinnutími iðnnema skal vera hinn sami og sveina í hlutaðeigandi iðngrein samkvæmt kjarasamningi, sbr. þó 24. gr. þessarar reglugerðar. Iðnnemar skulu ætíð starfa undir umsjón meistara eða sveina í umboði hans.

Iðnnemum er ekki skylt að inna af hendi eftirvinnu eða helgidagavinnu og ekki má setja þá til neinnar þeirrar vinnu sem ekki lýtur að námi þeirra, er þeim um megn eða skaðleg getur talist heilsu þeirra.

Ef svo er ástatt í einhverri iðngrein að ekki er fyrir hendi samningur um vinnutíma sveina getur menntamálaráðuneytið ákveðið hámarksvinnutíma iðnnema í iðngreininni með hliðsjón af vinnutíma í skyldum iðngreinum.

Iðnnemi skal hefja nám í skóla við upphaf námsannar og störf hjá meistara eða fyrirtæki að loknu síðasta prófi á námsönn.

24. gr.

Þegar nám fer fram í dagskóla með fullum kennslustundafjölda skal iðnnemi að öðru jöfnu halda kaupi sínu en mæta ekki til vinnu. Verði samkomulag um að kaup sé ekki greitt meðan á skólatíma stendur greiðist samsvarandi hærra kaup þann tíma sem unnið er.

Sé iðnnemi samkvæmt samningi á þeim kjörum að hann haldi kaupi sínu í skóla skal meistari eða iðnfyrirtæki greiða skólagjöld fyrir hann, pappír, bækur og áhöld sem námið útheimtir.

Fari kennsla í iðnfræðsluskóla að hluta eða öllu leyti fram í kvöldskóla með samþykki menntamálaráðuneytisins skal iðnnemi, þá daga sem skóli stendur, ljúka störfum á vinnustað tveimur stundum áður en skóli hefst.

Ef iðnnemi stundar nám í iðnfræðsluskóla utan samningsbundins dagvinnutíma getur iðnfulltrúi stytt námstíma samkvæmt samningi er svarar til þess tíma sem ella hefði dregist frá vinnutíma vegna skólanáms.

25. gr.

Í slysa- og sjúkdómstilfellum skal iðnnemi hjá meistara eða iðnfyrirtæki njóta sömu réttinda og gert er ráð fyrir í lögum sem gilda á hverjum tíma, svo og þeirra fríðinda umfram lög sem felast í kjarasamningum viðkomandi stéttarfélags.

Grunnréttur iðnnema til launa í slysa- og sjúkdómstilfellum er 6 mánuðir yfir námstímann miðað við fjögurra ára iðnnám, en hlutfallslega styttri í skemmra námi. Skylt er

iðnnema að leggja fram læknisvottorð í slysa- og sjúkdómstilfellum og getur meistari eða iðnfyrirtæki vísað á sérstakan trúnaðarlækni í þessu sambandi.

26. gr.

Um barnsburðarleyfi iðnnema skal fara samkvæmt lögum þar að lútandi og er fjarvera vegna þessa ekki grundvöllur samningsslita.

5. KAFLI
Sveinspróf.

27. gr.

Sveinspróf skal halda að jafnaði tvisvar á ári í eðlilegu framhaldi af brautskráningu í iðnfræðsluskólum í janúar og júní. Sveinspróf skulu fara fram á viðurkenndum prófstað.

Umsóknir um sveinspróf skulu sendast menntamálaráðuneytinu og skal ráðuneytið auglýsa umsóknarfrest með nægum fyrirvara.

Iðnmeistari getur sótt um heimild til að senda iðnnema til prófs ef hann telur færni hans og þekkingu næga þótt samningstíma sé ekki lokið.

28. gr.

Menntamálaráðuneytið setur, að fengnum tillögum fræðslunefndar, reglur um prófverkefni og tilhögun sveinsprófs í hverri iðngrein og sérgrein um sig.

29. gr.

Heimilt er að taka hvern þann til sveinsprófs sem lokið hefur burtfararprófi frá iðnfræðsluskóla og verknámssamningi hjá meistara eða starfsþjálfunarsamningi á vegum iðnfræðsluskóla.

Hafi einstaklingur unnið a.m.k. 6 ár eftir 18 ára aldur í iðngrein undir stjórn meistara og lokið tilskildu bóknámi getur hann sótt um heimild til menntamálaráðuneytisins til að fara á eigin vegum í sveinspróf.

Þá er heimilt að taka til verklegs sveinsprófs án réttar til inngöngu í meistaraskóla:

a) iðnnema sem fatlast hefur andlega eða líkamlega á námstíma eða áður þannig að hann telst ekki fær um að ljúka burtfararprófi úr skóla og menntamálaráðuneytið hefur að fengnum tillögum fulltrúa viðkomandi iðngreinar og áliti trúnaðarlæknis heimilað próftöku,
b) þá sem menntamálaráðuneytið hefur veitt heimild til próftöku skv. 3. málsgrein 24. gr. laga nr. 57/1988.

30. gr.

Þegar verklegt iðnnám fer að mestu eða öllu leyti fram í skóla getur menntamálaráðuneytið heimilað að lokapróf námsbrautar jafngildi sveinsprófi. Til þess að svo geti orðið þarf að liggja fyrir samþykki iðnfræðsluráðs, fræðslunefndar viðkomandi iðngreinaflokks eða iðngreinar og samtaka launþega og vinnuveitenda. Menntamálaráðuneytið gefur út reglur um slík próf að höfðu samráði við sveinsprófsnefnd.

31. gr.

Meistari sækir um til menntamálaráðuneytisins að iðnnemi verði tekinn til sveinsprófs. Umsóknin skal vera á þar til gerðum eyðublöðum og henni skal fylgja:

1) námssamningur iðnnema eða skýrsla skóla um námsferil,
2) vinnubók,
3) burtfararprófsskírteini frá skóla eða vottorð um að iðnnemi sé á lokaönn,
4) sveinsbréfsgjald.

Sá sem hefur heimild menntamálaráðuneytisins, sbr. a- og b-lið 29. gr., til að þreyta verklegt sveinspróf eingöngu skal leggja fram bréf ráðuneytisins þar að lútandi ásamt:

1) umsókn um próftöku,
2) sveinsbréfsgjaldi.

Sá sem hefur heimild menntamálaráðuneytisins til iðnnáms skv. 3. mgr. 27. gr. skal leggja fram bréf ráðuneytisins þar að lútandi ásamt burtfararprófskírteini frá skóla og sveinsbréfsgjaldi.

32. gr.

Sá sem óskar eftir sveinsprófi fyrir próftaka skal greiða fyrir hann þann kostnað sem greiðist ekki af opinberu fé, svo sem efnisgjald og kaup próftaka meðan á prófi stendur, þegar það á við samkvæmt samningi.

Þeir sem hafa leyfi menntamálaráðuneytisins til verklegs sveinsprófs eingöngu, svo og þeir sem þreyta prófið í annað eða þriðja skipti, skulu greiða þennan kostnað sjálfir.

33. gr.

Menntamálaráðuneytið skipar eina prófnefnd í hverri iðngrein fyrir allt landið til að sjá um framkvæmd sveinsprófa. Það setur prófnefndum starfsreglur samkvæmt tillögum fræðslunefnda. Í starfsreglum skal kveðið á um framkvæmd prófa, aðstöðu á prófstað, einkunnagjöf fyrir sveinspróf og samræmingu prófa. Þá skal ráðuneytið koma upp safni sveinsprófa (prófbanka) þar sem fræðslunefndir geta fengið fullgerð sveinspróf.

Menntamálaráðuneytið skal veita skólum upplýsingar um árangur iðnnema á sveinsprófi sem frá þeim fóru í prófið.

34. gr.

Í prófnefnd skulu vera þrír menn og jafnmargir til vara og skulu þeir skipaðir af menntamálaráðuneytinu til þriggja ára í senn. Tveir prófnefndarmenn skulu skipaðir að fengnum tillögum félagasamtaka í löggiltum iðngreinum og skulu það að jafnaði vera bæði meistari og sveinn. Hinn þriðja skipar menntamálaráðuneytið án tilnefningar og skal hann vera formaður prófnefndar. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Menntamálaráðuneytið skal halda námskeið fyrir prófnefndarmenn til þess að tryggja sem best framkvæmd og samræmingu prófa.

35. gr.

Prófnefndarmaður víkur úr sæti í prófnefnd ef hann er eða hefur verið meistari iðnnema eða kennari hans í verknámi, náskyldur honum eða tengdur.

Menntamálaráðuneytið getur vikið prófnefndarmanni úr starfi ef hann vanrækir starf sitt eða brýtur af sér á annan hátt að mati menntamálaráðuneytisins. Verði ágreiningur milli prófnefndar og próftaka eða meistara hans skal honum vísað til úrskurðar menntamálaráðuneytisins.

Menntamálaráðuneytið getur tilnefnt sérstaka trúnaðarmenn til að fjalla um ágreininginn. Skylt er prófnefnd að varðveita öll gögn er ágreininginn varða og afhenda þau menntamálaráðuneytinu eða fulltrúum þess, þar með talið prófverkið sjálft eins og próftaki skilaði því, eftir því sem við verður komið.

Leitað skal álits viðkomandi fræðslunefndar um ágreiningsatriðin áður en menntamálaráðuneytið sker úr ágreiningnum. Úrskurður menntamálaráðuneytisins er lokaúrskurður.

36. gr.

Ef prófstaður er ákveðinn í öðru byggðarlagi en próftaki starfar í skal meistari eða iðnfyrirtæki greiða þann kostnað er hlýst af ferðum og dvöl próftaka á prófstað.

37. gr.

Viðkomandi fræðslunefnd skal hafa eftirlit með störfum prófnefnda í iðngreinum innan iðngreinaflokksins. Fræðslunefndin getur falið eftirlitsmönnum að fylgjast með prófunum og meta hvort aðstaða sé fullnægjandi.

38. gr.

Ef prófverk er smíði hlutar sem próftaki vill sjálfur eiga er honum það heimilt, enda standi hann sjálfur straum af kostnaði við prófið að undanskildu sveinsprófsgjaldi.

Þegar prófverkið er hluti af verkframkvæmd og greitt er fyrir það sem slíkt skal sú launagreiðsla renna til próftaka, enda greiðir meistari þá ekki laun hans á meðan á prófi stendur.

39. gr.

Hafi iðnnemi ekki staðist sveinspróf í iðninni á hann rétt á að ganga undir það á ný þegar það er næst haldið, enda sé hann sjálfráður um það hvar og á hvern hátt hann heldur náminu áfram.

Hafi próftaki ekki staðist prófið getur hann sjálfur snúið sér til menntamálaráðuneytisins með beiðni um að fá að ganga undir sveinspróf á ný.

40. gr.

Þegar próftaki hefur lokið prófi og niðurstöður sveinsprófs liggja fyrir skal prófnefnd gefa honum kost á að sjá þær. Sé próftaki ósáttur við niðurstöður prófnefndar getur hann áfrýjað þeim til menntamálaráðuneytis, sbr. 35. gr. Þegar prófi er lokið skal prófnefndin þegar gefa viðkomandi lögreglustjóra skýrslu um prófið á frumriti sveinsprófsbókar.

41. gr.

Standist iðnnemi sveinspróf ber lögreglustjóra að gefa út honum til handa sveinsbréf, undirritað af formanni prófnefndar og lögreglustjóra.

Lögreglustjóri heldur skrá yfir öll sveinsbréf, útgefin í umdæmi hans. Menntamálaráðuneytið leggur til eyðublöð undir sveinsbréf.

6. KAFLI
Meistararéttindi.

42. gr.

Meistarabréf fyrir iðnsveina eru gefin út af lögreglustjórum, sýslumönnum og bæjarfógetum að fullnægðum skilyrðum um rétt til meistarabréfs. Umsókn skal senda til viðkomandi aðila í því umdæmi sem umsækjandi á lögheimili.

43. gr.

Sá sem lokið hefur fullgildu sveinsprófi og hefur unnið undir stjórn meistara í a.m.k. eitt ár getur hafið nám í meistaraskóla, en meistaraskóli veitir rétt til meistarabréfs, sbr 10. gr. iðnaðarlaga nr. 42/1978.

44. gr.

Sá sem lokið hefur sveinsprófi fyrir 1. janúar 1989 þarf ekki að stunda nám við meistaraskóla til þess að fá útgefið meistarabréf, sbr. 10. gr. iðnaðarlaga nr. 42/1978. Honum er þó heimill aðgangur að meistaraskóla. Sá sem lýkur sveinsprófi 1. janúar 1989 eða síðar skal stunda nám við meistaraskóla með fullnægjandi árangri til þess að fá útgefið meistarabréf. Á meistarabréf skal skrá hvort meistaraskóla sé lokið.

45. gr.

Iðnráð, sem skipuð eru skv. iðnaðarlögum nr. 42/1978, skulu athuga hverja umsókn um meistarabréf vandlega og gæta þess að uppfyllt séu ákvæði námskrár fyrir meistaraskóla sem sett er samkvæmt 55. gr. reglugerðar um framhaldsskóla nr. 105/1990 og skilyrði iðnaðarlaga nr. 42/1978 um veitingu bréfsins. Þau skulu gefa lögreglustjórum, sýslumönnum og bæjarfógetum umsögn um umsóknina, en útgáfa meistarabréfa er í höndum þeirra embætta.

46. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt ákvæði 22. gr. laga nr. 57/1988 um framhaldsskóla með áorðnum breytingum og öðlast þegar gildi. Jafnframt er felld úr gildi reglugerð um löggiltar iðngreinar, námssamninga, sveinspróf og meistararéttindi nr. 102/1990 með áorðnum breytingum, sbr. reglugerð nr. 157/1992, reglugerð nr. 240/1993 og reglugerð nr. 581/1994.

Menntamálaráðuneytið, 20. október 1995.

Björn Bjarnason.

Stefán Baldursson.

Nr. 561 23. október 1995

REGLUGERÐ

um ávaxtasafa og sambærilegar vörur.

I. KAFLI
Gildissvið og merking.

1. gr.

Reglugerð þessi gildir um ávaxtasafa og sambærilegar vörur sem skilgreindar eru í viðauka 1. Hún gildir ekki um vörur sem ætlaðar eru til útflutnings til ríkja utan Evrópsks efnahagssvæðis.

2. gr.

Þau heiti sem skráð eru í viðauka 1 gilda um vörur sem þar eru skilgreindar. Meðhöndlun þeirra og framleiðsla skal vera í samræmi við skilyrði í viðauka 1 og önnur ákvæði þessarar reglugerðar. Við framleiðslu er auk vatns aðeins heimilt að nota þau hráefni sem tilgreind eru í viðauka 2 og í samræmi við þau skilyrði sem þar eru sett.

3. gr.

Auk þess að uppfylla ákvæði reglugerðar nr. 588/1993 um merkingu, auglýsingu og kynningu matvæla skulu eftirfarandi upplýsingar koma fram á umbúðum:

a) heiti vörunnar í samræmi við skilgreiningar í viðauka 1. Fyrir vörur unnar úr einni tegund ávaxta kemur heiti þeirrar tegundar í staðinn fyrir orðið „ávöxtur“;
b) fyrir vörur unnar úr tveimur eða fleiri tegundum ávaxta skal í tengslum við vöruheiti tiltaka þá ávexti sem notaðir eru, í röð eftir minnkandi magni safa eða mauks. Fyrir vörur úr þremur eða fleiri tegundum ávaxta er þó heimilt að merkja með „ávaxtablanda“ eða tiltaka fjölda ávaxtategunda í stað þess að merkja heiti þeirra;